

Ge alla en chans att bli bäst i klassen

Det ohållbara förslag till ny lärarutbildning som nu presenteras gör att landets utexaminerade lärare inte heller i framtiden kommer att ha tillräckligt med kunskaper för att kunna möta elever med funktionsnedsättning i undervisningen. Trots anmärkningar från flera håll nämns ingenting om en obligatorisk kurs i funktionshinderkunskap för lärarstudenterna i utbildningsdepartementets förslag. Denna brist måste åtgärdas innan lärarutbildningen kan bli bäst i klassen!

För några dagar sedan presenterade utbildningsminister Jan Björklund propositionen *Bäst i klassen* (Prop. 2009/10:89) som bygger på utredningen om *En hållbar lärarutbildning* (SOU 2008;109). Dessvärre tar denna inte hänsyn till den kritik som flera funktionshinderorganisationer, lärarhögskolor och skolmyndigheter fört fram i sina remissvar - nämligen att lärarutbildningens inslag med specialpedagogik och främst funktionshinderkunskap måste utökas.

De flesta föräldrar till barn med funktionsnedsättning väljer idag att placera sitt barn i integrerad klass. Därför är det högst sannolikt att varje lärare under sitt yrkesverksamma liv kommer att undervisa elever med funktionsnedsättning. Ändå förbereder inte dagens lärarutbildning för detta och med bristerna i den nya propositionen kommer inte heller framtidens lärarutbildning göra det.

Propositionens utformning som fokuserar så mycket på ämneskunskaper att elevernas behov glöms bort och där Regeringen inte vågar ge obligatorisk funktionshinderskunskap till blivande lärare får parollen "En skola för alla" att blekna. Propositionen strider också mot flera konventioner. I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning erkänns rätten till utbildning, utan diskriminering och på lika villkor, för personer med funktionsnedsättning. För att detta ska bli verklighet måste pedagogers kompetens att möta och undervisa elever med olika funktionsnedsättning framhållas. Propositionen strider också emot huvudprinciperna i FN:s konvention om barns rättigheter som slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde, ingen får diskrimineras.

Skolinspektionen stärker vår linje i en nyligen publicerad granskning där de konstaterar att huvudmännen och skolorna måste stärka kompetensen kring funktionsnedsättningens påverkan på inlärning. Annars finns stor risk att personalens bristande kompetens medför en försämrad kvalitet i undervisningen. I Skolinspektionens granskning menade flera av de intervjuade lärarna att det var svårt att veta om elevens svårigheter i ett visst ämne berodde på funktionsnedsättningen eller om svårigheterna berodde på annat. Vidare kände sig lärarna ovana och osäkra på hur man ska jobba med hjälpmedel.¹ Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) föreslog i sitt remissvar att lärarutbildningen tydligare behandlar kunskap som förbereder lärare att möta och undervisa klasser där elever med funktionsnedsättning utgör en dimension av mångfalden.²

Vi är bestörta över att Riksdagen är på väg att rösta igenom en proposition om en lärarutbildning som strider mot två viktiga konventioner, som kärnar ihop specialpedagogiken med en bunt

---

¹ Skolinspektionens Kvalitetsgranskning Rapport 2009:6 – Skolsituationen för elever med funktionsnedsättning i grundskolan. s. 8ff

² Specialpedagogiska skolmyndighetens remissvar på SOU: 2008;109

andra ämnen där varje lärosäte själva detaljstyr innehållet och som inte ger lärarna kompetens kring de elever de ska möta. Vi finner det ytterst märkligt att utredningen kunde tappa bort ett så viktigt krav med så brett stöd. Det är i högsta grad viktigt att lärarna, som ska ge våra barn verktyg för livet, har utbildning i hur man ska upptäcka behov samt bemöta, undervisa och kommunicera med barn med funktionsnedsättning. Lärarna bör även veta var man kan vända sig för stöd och rådgivning - både till sig själv och till eleven. Det är en trygghet för framtida elever och föräldrar att lärarna har kunskap, men även en trygghet för lärarna själva. Elever gör som läraren och är läraren osäker i sitt bemötande av det barn som har en funktionsnedsättning smittar beteendet av sig på resten av klassen. Det är inte acceptabelt att lärarnas bristande kunskaper leder till försämrade undervisning och utanförskap för dessa elever.

Om Riksdagen väljer att rösta igenom *Bäst i klassen* så bryter man mot flera antagna konventioner, förbiser personer med funktionsnedsättning och vinkar adjö till parollen en "En skola för alla". Öka istället lärarnas kunskaper och ge dem och oss en lärarutbildning som är vad namnet lovar – bäst i klassen.

Julia Willig, ordförande Unga hörselskadade
Victoria Öjefors, ordförande Unga Synskadade
Helena Christoffersson, ordförande Dövblind Ungdom
Tiina Nummi-Södergren, ordförande Synskadades Riksförbund
Helena Svensson, språkrör Förbundet Unga Rörelsehindrade
Linda Eriksson, vice ordförande Förbundet Sveriges Dövblinda
Bengt-Erik Johansson, förbundsordförande Dyslexiförbundet (FMLS)
Johan Steirud, ordförande Unga RBU-are
Jan Carlsson, ordförande Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB)
Henrik Sundqvist, ordförande Sveriges Dövas Ungdomsförbund